

УДК 378.046 – 021.64:378.147:340
DOI 10.32999/ksu2413-1865/2019-87-26

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ІЗ ПРАВОЗНАВСТВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

Пасенко І.М., аспірант кафедри управління навчальним закладом
та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
Національної академії педагогічних наук України
ipasenko@mail.ua

У статті визначені педагогічні умови застосування контекстного навчання майбутніх бакалаврів із правознавства в професійній підготовці, серед яких такі: спрямованість освітнього процесу на забезпечення мотивації до професійної діяльності, яка є основою формування професійної надійності; зміст нормативних дисциплін має бути орієнтований на забезпечення професійної надійності майбутніх працівників; у навчальному процесі повинні застосовуватися активні методи навчання, головне, використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій навчання в професійній підготовці майбутніх бакалаврів із дотриманням принципу комплексності; інформаційно-комунікаційні технології мають бути складником інформаційно-освітнього середовища контекстного типу; активне використання інноваційних технологій інтерактивного навчання з метою формування професійної компетентності, особистої професійної перспективи та позиції, яка формується в процесі контекстного навчання; педагогічна підтримка, мотивація та контроль викладачів у процесі контекстного навчання; активні процеси фахової професійної підготовки майбутніх бакалаврів шляхом використання сучасних інтерактивних технологій, які здатні зробити розгляд проблем і модельованих кейсів більш цікавими та інформативними для студентів.

Ключові слова: *бакалаври правознавства, компетенції, контекстне навчання, педагогічні умови, професійна підготовка.*

В статье определены педагогические условия применения контекстного обучения будущих бакалавров по правоведению в профессиональной подготовке, среди которых следующие: направленность образовательного процесса на обеспечение мотивации к профессиональной деятельности, являющейся основой формирования профессиональной надежности; содержание нормативных дисциплин должно быть ориентировано на обеспечение профессиональной надежности будущих работников; в учебном процессе должны применяться активные методы обучения, главное, использование инновационных информационно-коммуникационных технологий обучения в профессиональной подготовке будущих бакалавров с соблюдением принципа комплексности; информационно-коммуникационные технологии должны быть составляющей информационно-образовательной среды контекстного типа; активное использование инновационных технологий интерактивного обучения с целью формирования профессиональной компетентности, личной профессиональной перспективы и позиции, которые формируются в процессе контекстной учебы; педагогическая поддержка, мотивация и контроль преподавателей в процессе контекстной учебы; активные процессы профессиональной подготовки будущих бакалавров путем использования современных интерактивных технологий, которые способны сделать изучение проблем и моделируемых кейсов интереснее и информативнее для студентов.

Ключевые слова: *бакалавры правоведения, компетенции, контекстное обучение, педагогические условия, профессиональная подготовка.*

Pasenko I.M. PEDAGOGICAL TERMS OF APPLICATION OF CONTEXTIC TRAINING OF FUTURE BACLARES FROM LAW IN PROFESSIONAL PREPARATION

The prospective lawyer must act in the space of modern democracy, which provides for a high level of responsibility for a legal decision, his preliminary justification based on an analysis of the development of the social process, trends in strengthening the rule of law and law in the country. In this regard, professional pedagogy pays considerable attention to the problems of forming the competence of a future lawyer. The purpose of the article is to determine the pedagogical conditions for the use of contextual education for future bachelors in law in vocational training.

The article defines the pedagogical conditions for the use of contextual education for future bachelors in jurisprudence in vocational training, among which: the orientation of the educational process to provide motivation to professional activity, which is the basis of the formation of professional reliability; the content of normative disciplines should be focused on ensuring the professional reliability of future employees; in the educational process actively used active methods of training and, most importantly, innovative technologies of training use in the professional training of future bachelors of ICT in accordance with the principle of integrity; ICT should be part of the context-based informational and educational environment; active use of innovative

technologies of interactive learning in order to form a professional competence, personal professional perspective and position, which is formed in the context of context learning; pedagogical support, motivation and control of teachers in the context of contextual education; active processes of professional training of future bachelors through the use of modern interactive technologies that can provide problem solving and simulated cases more interesting and informative for students.

Key words: *bachelors of jurisprudence, competences, contextual education, pedagogical conditions, professional training.*

Постановка проблеми. Виклики швидко мінливого суспільства висувають нові вимоги до особистості юриста і його ролі в соціумі. Майбутній юрист повинен діяти в просторі сучасної демократії, що передбачає високий рівень відповідальності за правове рішення, його попереднє обґрунтування на основі аналізу розвитку соціального процесу, тенденцій зміцнення законності і правопорядку в країні. У зв'язку із цим професійна педагогіка приділяє значну увагу проблемам формування компетентності майбутнього юриста.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням педагогічних умов застосування контекстного навчання присвячували свої праці такі провідні науковці, як О. Беркович, А. Вербицький, Я. Єрмушова, О. Котикова, М. Левина, А. Морозова, В. Свідовська, Є. Філіпова, О. Чурбанова й інші. Проте станом на сьогодні неабиякої актуальності набуває визначення педагогічних умов застосування контекстного навчання майбутніх бакалаврів із правознавства в професійній підготовці, чому присвячена дана наукова стаття.

Мета статті – визначити педагогічні умови застосування контекстного навчання майбутніх бакалаврів із правознавства в професійній підготовці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний юрист повинен бути мобільним, комунікабельним, затребуваним на ринку праці. Ця вимога держави до молодих спеціалістів зумовлена динамічними змінами в різних сферах суспільства і необхідністю особистості підлаштуватися під них. Завдання ЗВО – випустити фахівця з високим рівнем теоретико-правових знань і доброю практичною підготовкою в юридичній сфері. Водночас навіть дані вимоги до професійної підготовки юристів не є вичерпними. Діяльність юриста передбачає захист інтересів і прав особистості, її свободи і власності, інтересів держави і суспільства від протиправних посягань. Тому юристу необхідно мати такі якості, як соціальна адаптивність, високий рівень інтелектуального розвитку, нервово-психічна стійкість, комунікативна компетентність тощо. Майбутній бакалавр із права передусім повинен мати чітко сформовану професійну позицію. Саме контекстне нав-

чання може забезпечити формування професійної підготовки та професійної позиції фахівців, а передумовами зазначених якостей є психологічні, педагогічні, методичні й інші чинники.

Педагогічні умови застосування контекстного навчання майбутніх бакалаврів із права в професійній підготовці являють собою сукупність умов та чинників, які сприяють формуванню компетентісних фахівців із позиції системного підходу, забезпечуючи формування та розвиток педагогічної культури, комунікативної культури, комунікативних умінь і навичок, особистісних якостей та професійної компетенції.

Однією з особистісних якостей майбутнього правознавця є професійна надійність, яка складається з таких основних компонентів: мотиваційного, особистісного, знаннево-операційного, та є складним утворенням, що охоплює психологічні аспекти особистості, пов'язані з виконанням професійної діяльності, та має на меті забезпечення її ефективності.

Розглянемо кожну педагогічну умову детально.

Освітній процес повинен містити реальну юридичну практику майбутніх бакалаврів із правознавства. Саме тому доцільно використовувати активні з погляду студента методи навчання, які дають змогу моделювати реальні ситуації та конфлікти, що потребують урегулювання, водночас студенту необхідно звертатися до теоретичних надбань. Викладач та студент стають рівноправними суб'єктами навчання й учасниками модельованих ситуацій, вступаючи в активний діалог, де викладач виступає у ролі «радника». Така практико-орієнтована форма навчання надає безліч можливостей для майбутніх юристів, зокрема можливість здобуття професійної юридичної клінічної освіти. Ця форма професійної практики найбільш близька до реальних умов професійної діяльності юристів, яка містить і психолого-педагогічні аспекти їхньої діяльності, до виконання яких студенти мають підготуватися в процесі вивчення ППД.

Апробація сформованих психолого-педагогічних умінь і якостей має відбуватися саме в юридичних клініках, причому не в модельованих, а в реальних ситуаціях професійної юридичної діяльності. Ця педагогічна умова

передбачає потребу в інтеграції технологій у процес контекстного навчання, що дасть змогу пришвидшити процеси професійної підготовки майбутніх бакалаврів із правознавства. Крім того, контекстне навчання передбачає застосування ігрового методу, моделювання ситуацій та розроблення кейсів, саме тому інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) стають важливим елементом забезпечення ефективного впровадження контекстного підходу [4].

Отже, важливою педагогічною умовою застосування контекстного навчання є активізація використання ІКТ, що забезпечує надійність, безперервність, інтерактивність, своєчасність навчання, доступність модельованих ситуацій і конфліктів на будь-якому етапі навчання контекстного типу. Це надзвичайно актуально та важливо за умови перебування майбутніх бакалаврів із правознавства в юридичних клініках.

Різномірнева інтерактивна взаємодія суб'єктів освітнього процесу контекстного типу є ще однією важливою педагогічною умовою, яка забезпечує ефективність процесів формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із правознавства. Цього можна досягти шляхом застосування практико-орієнтованих інтерактивних методів та форм навчання [8]. Упровадження особистісно орієнтованого підходу передбачає кардинальну зміну відносин між учасниками освітнього процесу. Студент постає вже не об'єктом цілеспрямованого педагогічного впливу, а рівноправним суб'єктом освітнього процесу. Відбувається перехід від трансляції знань викладачем до суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Традиційна форма навчання передбачає взаємодію викладача та студента, тоді як контекстне навчання передбачає активне залучення студента, чим сприяє активізації діалогу та взаємодії, зокрема за допомогою засобів ІКТ. Контекстне навчання забезпечуватиме в такому разі зростання мотивації студентів і продуктивність навчального процесу, а це позитивно відобразиться на особистій компетентності та професійній підготовці майбутніх бакалаврів із права.

Особливу цінність становить ділова гра та кейси, використання яких також забезпечує формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із правознавства та дозволяє: створити предметний і соціальний зміст професійної діяльності бакалаврів; моделювати суттєві для професійної діяльності системи відносини; відтворювати типові та загальні професійні ситуації за обмеженого часу; виконувати квазіпрофесійну діяльність, яка поєднує риси навчальної та професійної; засвоювати абстрактні

вміння, навички та знання в контексті майбутньої професії; забезпечувати скорочення рівня складнощів мотиваційного забезпечення освітнього процесу та діяльності майбутніх бакалаврів із правознавства.

Розглядаючи змістовний аспект навчання з використанням ігрової технології, виділимо найбільш важливі в нашому дослідженні її педагогічні можливості: підвищення інтересу до навчальних занять загалом і до тих соціальних проблем, які моделюються або проєктуються за допомогою ігрової технології; зростання пізнавальної активності студентів у процесі навчання, що дозволяє їм отримувати і засвоювати більшу кількість інформації, заснованої на прикладах конкретної дійсності, що моделюється в грі; набуття учасниками гри навичок ухвалення відповідальних рішень у складних життєвих ситуаціях, які моделюються в процесі проведеної гри; поліпшення відносин між учасниками гри і їхніми педагогами; підвищення самооцінки учасників гри, бо в них з'являється можливість від слів перейти до конкретної справи і перевірити свої здібності; зміна ставлення до навколишньої дійсності, зняття страху перед невідомим.

Отже, гру й ігрову технологію варто розглядати як самостійну педагогічну цінність, бачити в ній ефективну школу життя і максимально використовувати її педагогічні можливості.

Третя педагогічна умова являє собою організацію індивідуалізованого супроводу студента педагогом, зокрема супроводу самостійної пізнавальної діяльності на етапі дослідницької діяльності майбутнього бакалавра із правознавства. Як ми зазначали, в умовах контекстного навчання відбувається суттєва зміна ролі самих студентів. Контекстна навчальна робота вимагає від них прояву більшої пізнавальної активності, самостійності й відповідальності.

В умовах контекстного навчання викладач має забезпечувати організацію та моделювання проблемних ситуацій, контроль процесів професійної підготовки, формування мотивів до професійної підготовки, формування мети та завдання, контроль процесу професійних знань та навичок, успішності вирішення кейсів, розгляду проблемних ситуацій тощо. За умов контекстного навчання викладач повинен забезпечити супровід індивідуальної освітньої програми, розробляючи індивідуальні та групові завдання й програму контекстного навчання. Окрім того, за потреби, він здійснює індивідуальне консультування студентів із лекційного матеріалу, відповідає на запитання студентів, організовує лекційні, практичні (лабораторні) заняття, тес-

тування, здійснює керівництво курсовими, дипломними роботами (проектами) тощо.

У процесі педагогічної взаємодії викладач повинен постати перед студентами компетентним фахівцем, належною мірою володіти знаннями і вміннями в предметній області (А. Райце, Б. Тахохов), а також практичними навичками вирішення різних ситуаційних завдань [1]. У цьому разі роль викладача полягає в дії в напрямі від процесу навчання до рішення штучно створених проблем, наближених до реальних умов (кейс-технології), у наданні консультативної допомоги студентам під час пошуку шляхів їх вирішення. З об'єкта навчального процесу студент перетворюється на суб'єкт пізнавальної діяльності, яким не керують, а спрямовують на самостійну навчально-пізнавальну діяльність, сприяють розвитку в нього навичок дослідницької діяльності, здібностей до творчого використання різних джерел інформації, вирішення практичних завдань, обґрунтування ухвалених рішень законодавчими нормами права [7].

Важливими педагогічними умовами, які сприяють удосконаленню професійно-педагогічної підготовки майбутніх юристів у ЗВО, є такі [3]: розроблення критеріїв і показників, що дозволяють здійснювати моніторинг досліджуваного процесу; застосування в освітньому процесі ЗВО модульних технологій, що забезпечують використання відомостей із дисциплін різних циклів для професійно-педагогічної підготовки юристів; запровадження в навчальний процес юридичного факультету спецкурсу «Педагогічні основи професійної діяльності юриста»; формування в студентів ціннісного ставлення до професійно-педагогічної діяльності шляхом їх залучення до діяльності юридичної клініки.

Відповідно до першої умови, доцільно здійснити вибір критеріїв і показників, необхідних для оцінки рівня сформованості в майбутнього бакалавра із правознавства професійно-педагогічної компетентності. Провідними критеріями в дослідженні виступають: когнітивний, мотиваційно-ціннісний, особистісний, практичний.

Когнітивний критерій необхідний для оцінки рівня теоретичної підготовленості юриста до майбутньої професійної діяльності. Серед показників когнітивного критерію визначено наявність знань в області юриспруденції, відомостей про форми, методи, прийоми і засоби педагогічного впливу, розуміння місії юриста та його функціональних обов'язків, усвідомлення значущості знань із галузі педагогіки і психології для вирішення юридичних завдань.

Не викликає сумнівів необхідність для майбутнього бакалавра із правознавства

опори в професійній діяльності на знання психології злочинної поведінки і психологічних особливостей особистості злочинця, основи пенітенціарної психології та педагогіки; на знання особливостей роботи із громадянами, які відбувають покарання. Важливою складовою частиною професійних знань є знання в області теорії управління й організаційної культури, оскільки юристи можуть виконувати функції керівників різних організацій та їх підрозділів.

Мотиваційно-ціннісний критерій спрямований на оцінку внутрішнього спонукання особистості до професійної діяльності. Це зумовлює необхідність позначити такі показники цього критерію, як прояв майбутнім юристом цікавості до оволодіння професійно й особистісно значущими педагогічними знаннями і вміннями; стійкість мотивації до набуття професійно-педагогічної компетентності; усвідомлені потреби в отриманні ґрунтовної педагогічної підготовки.

Особистісний критерій передбачає оцінку сформованості ціннісного ставлення майбутнього юриста до педагогічного складника подальшої професійної діяльності, орієнтованість у професійних і професійно-педагогічних цінностях, готовність працювати в групі, здатність нести відповідальність за ухвалені рішення, що стосуються долі людей, і їхні наслідки, а також організованість, комунікабельність, терпимість, тактовність.

Практичний (діяльнісний) критерій заснований на комплексі умінь організації юридичної діяльності, що включає спеціальні педагогічні вміння, зокрема такі [3]: уміня виробляти власний погляд на правові феномени (ситуації, проблеми); здатність застосовувати різні методи педагогічного впливу на особистість із метою формування юридичної позиції; уміня організувати і вибудовувати спілкування із громадянами, використовуючи як вербальні, так і невербальні засоби; уміня застосовувати знання технології спілкування для встановлення міжособистісних контактів із клієнтами; володіння педагогічним тактом у спілкуванні з різними категоріями громадян; уміня врегульовувати конфлікти; здатність доступно викладати суть нормативних і правових документів громадянам, що не володіють правовими знаннями; володіння ораторськими й організаторськими вміннями, необхідними для участі в судових засіданнях, та ін.

Основними формами роботи студентів в юридичній клініці мають бути такі: участь у судових засіданнях; зустрічі із практичними працівниками правоохоронних органів; участь в узагальненні судової та правозна-

стосовної практики; проведення ділових ігор; проведення семінарських занять з актуальних правових проблем за участю провідних фахівців-правознавців; надання правової допомоги підприємствам, організаціям споживчої кооперації; виступи з лекціями перед населенням і в освітніх установах; організація виїзних консультацій із правових питань у міста і райони; участь у роботі міжвузівських студентських клінік.

Робота студентів в юридичній клініці не обмежується проведенням консультацій у самій клініці. Повинні здійснюватися різноманітні заходи за її межами: виїзди студентів-практикантів у різні установи для надання правових консультацій; проведення роз'яснювальних лекцій із права в загальноосвітніх школах; присутність на судових засіданнях.

Залучення студентів до діяльності юридичної клініки дозволяє удосконалювати навчальний процес, підвищувати рівень професійно-педагогічної підготовки студентів шляхом подолання розриву між практичною і теоретичною юридичною освітою, формування та закріплення в студентів практичних навичок надання правової допомоги, максимального наближення студентів до умов майбутньої професійної діяльності [3].

Педагогічними умовами забезпечення моделювання проблемних ситуацій за умов використання контекстного навчання є такі:

1. Розроблення проблемних правових ситуацій, які мають бути інтегровані в особистісно значущі прогностичні проекти регіонального рівня. Структура проблемної ситуації має визначатися пізнавальною потребою, невідомими можливостями суб'єкта навчальної діяльності. Із цією метою доцільно розробити спеціальні курси в рамках різних дисциплін із моделювання проблемних ситуацій, а також методичне забезпечення низки дисциплін із цієї проблематики. У навчальному закладі доцільно створити ресурсне середовище моделювання, в якому повинні бути акумульовані засоби моделювання проблемних ситуацій, створені умови безпосередньої та віртуальної взаємодії суб'єктів контекстного навчання. Засобами моделювання повинні виступати текстові описи ситуацій, презентації судових процесів та засідань, макети та короткі ілюстрації розвитку соціальних явищ, кінофільми.

2. Організація підготовки викладачів до спільного зі студентами прогнозування проблемних ситуацій на основі інформаційно-мережових технологій, професійно орієнтованих експертних оцінок і діалогів. Мережева взаємодія майбутніх бакалаврів із правознавства, викладачів та інформаційних партнерів під час моделюван-

ня проблемних ситуацій має забезпечити створення розмаїття їх видів, актуалізувати методики екстраполяції та підвищити об'єктивність експертних оцінок прогностичної діяльності [9].

Використання технології контекстного навчання в підготовці фахівців у ЗВО показує, що з її допомогою досить ефективно вирішуються багато важливих завдань [11], як-от: інтенсифікація процесу навчання; надання процесу навчання творчого характеру; набуття студентами (слухачами) досвіду інноваційної діяльності в контексті майбутньої професії; формування не тільки пізнавальних, але і професійних мотивів та інтересів; виховання системного мислення фахівця, що включає цілісне розуміння не тільки природи і суспільства, а й себе, свого місця у світі; формування цілісного уявлення про професію; навчання колективної розумової і практичної роботи, формування умінь і навичок соціальної взаємодії і спілкування, індивідуального спільного ухвалення рішень; виховання відповідального ставлення до справи, засвоєння соціальних цінностей і настанов колективу; навчання методам моделювання.

Зупинимося на вимогах, яких треба дотримуватися під час розроблення технології моделювання контекстної лекції [11]. По-перше, цілі лекційного курсу мають бути пов'язані з передачею і засвоєнням знань у контексті майбутньої професійної діяльності, а також із формуванням готовності майбутніх бакалаврів із правознавства вирішувати наукові, професійні та соціально значущі завдання. По-друге, зміст лекційного курсу відбирається з урахуванням таких принципів, як: єдність мотивацій змістовної і процесуальної сторони навчання; розуміння особистісного сенсу пропонованої нової інформації і процесу її освоєння; наукова і професійна орієнтація пропонованих навчально-професійних ситуацій.

У змісті курсу повинні відображатися не тільки поняття, закони, теорії та факти відповідної науки, а й спосіб мислення, властивий даному етапу її розвитку, методи пізнання, якими вона користується (тобто в основу змісту і логіки читання лекції закладається системна база предмета науки, логіка системного розкриття цього навчального предмета).

Практична реалізація контекстного підходу можлива за умови використання таких форм контекстного навчання:

1. Рольова гра. У рольових іграх студенти, інсценуючи роль перекладача, фахівця юридичного профілю, викладача правознавства, учених, провідних політичних діячів, розбирають проблеми господарських

відносин, набувають конкретних практичних умінь, необхідних їм у майбутній професійній діяльності. Професійні навички формуються під час гри та вирішення різних проблем, створення середовища, максимально наближеного до майбутньої професії, що сприяє осмисленню студентами здобутих теоретичних знань, розвиває професійну мотивацію, формує вміння знаходити правильне рішення, стимулює пізнавальний інтерес. Дана форма ефективна ще й тим, що за її використання діє принцип зворотного зв'язку, і студент одразу оцінюється своїми колегами. Водночас досвід позбавлений страху невдачі або очікування можливих професійних помилок, оскільки студенти усвідомлюють, що це поки тільки гра [5, с. 45].

2. Ділова гра. За визначенням А. Вербицького, ділова гра відтворює предметний і соціальний зміст професійної діяльності майбутнього фахівця, моделює ті системи відносин, які властиві цій діяльності [9, с. 123]. Квазіпрофесійна діяльність, здійснювана студентами в діловій грі, має риси як навчальної, так і майбутньої професійної діяльності. Від інших форм навчальної діяльності ділову гру також відрізняє можливість цілеспрямованого забезпечення учня необхідними засобами для вирішення професійних завдань. Незважаючи на те, що проблеми порушуються у формі гри, вони відображають увесь контекст основних елементів професійної діяльності. Рішення в процесі ділових ігор завжди ухвалюється в спільній груповій роботі, а не індивідуально, що також повною мірою відповідає реаліям діяльності трудового колективу. Цикл гри зазвичай складається із трьох послідовних етапів: розроблення та підготовка гри; проведення гри; підбиття підсумків (аналіз перебігу і результатів гри).

3. Лекція. Метою лекційного курсу в межах контекстного навчання є засвоєння не просто теоретичних знань, а знань у контексті майбутньої професійної діяльності, формування готовності студентів вирішувати наукові, професійні та соціально значущі завдання. Згідно з контекстним підходом у навчанні виділяють такі типи лекцій: інформаційну, проблемну, наукову, лекцію-візуалізацію, лекцію удвох, лекцію із заздалегідь запланованим контекстом наукових або професійних помилок, лекцію-прес-конференцію.

4. Проект. Одним із провідних способів реалізації контекстного підходу можна назвати проектну технологію. Дана педагогічна технологія поєднує теоретичні знання і їх практичне застосування для вирішення конкретних проблем, здійснюючи перехід діяльності від навчальної до професійної [6].

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, можемо зробити висновок, що основними педагогічними умовами є такі: спрямованість освітнього процесу на забезпечення мотивації до професійної діяльності, яка є основою формування професійної надійності; зміст нормативних дисциплін має бути орієнтований на забезпечення професійної надійності майбутніх працівників; у навчальному процесі мають застосовуватися активні методи; головне, необхідне використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій навчання в професійній підготовці майбутніх бакалаврів із дотриманням принципу комплексності; інформаційно-комунікаційні технології мають бути складником інформаційно-освітнього середовища контекстного типу; активне використання інноваційних технологій інтерактивного навчання з метою формування професійної компетентності, особистої професійної перспективи та позиції, яка формується в процесі контекстного навчання; педагогічна підтримка, мотивація та контроль викладачів у процесі контекстного навчання; активні процеси фахової професійної підготовки майбутніх бакалаврів шляхом використання сучасних інтерактивних технологій, які здатні зробити розгляд проблем і модельованих кейсів більш цікавими та інформативними для студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Беркович О. Формирование учений профессионально-правового общения у будущих юристов : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Нижний Новгород. 151 с.
2. Вербицкий А. Теория и практика контекстного образования: Россия и США. *Журнал Педагогика и психология образования*. 2015. С. 5–14.
3. Ермушова Я. Педагогические условия формирования профессионально-педагогической компетентности у будущих юристов в процессе их обучения в вузе. *Вестник ЧГПУ им. И.Я. Яковлева*. 2013. Вып. 4 (80). Ч. 3. С. 50–55.
4. Котикова О. Методологические подходы до разработки системы практико-ориентированной психолого-педагогической подготовки будущих юристов. URL: <http://dSPACE.nau.edu.ua/bitstream/NAU/13140/1/%D0%A3%D0%94%D0%9A%2037.pdf> (дата звернення: 20.01.2019).
5. Левина М. Технология профессионального педагогического образования. Москва : Академия, 2001. 272 с.
6. Морозова А., Валеева Л., Сиразеева А. Формы работы при подготовке переводчиков в сфере профессиональной коммуникации: контекстный подход (на основе экономического контента). *Современные проблемы науки и образования*. 2015. № 1. Ч. 1.
7. Албегова Д. Реализация технологии контекстного обучения в профессиональной подготовке студентов – будущих юристов. *Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия «Педагогика, психология»*. 2015. С. 9–15.

8. Свідовська В. Формування професійної компетентності майбутніх юристів у процесі дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Старобільськ, 2017. 460 с.

9. Филиппова Е. Моделирование проблемных ситуаций в подготовке будущих юристов. *Экономика. Право. Менеджмент: современные проблемы и тенденции развития* : материалы Международной научно-практической конференции. Краснодар : НИЦ «Априори», 2012. С. 78–85.

10. Чурбанова О. Педагогические условия проектирования учебных компьютерных комплексов контекстного обучения : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Архангельск. 27 с.

11. Шмачилина-Цибенко С., Шилова И. Использование технологии контекстного обучения в вузе. *Психопедагогика в правоохранительных органах*. 2015. Вып. № 4 (63). С. 83–86.

REFERENCES:

1. Berkovich O. Formirovanie uchenij professionalno-pravovogo obshhenija u budushhikh juristov [Formation of skills of professional legal communication of future lawyers] : dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.08. Nizhnij Novgorod. 151 s. [in Russian]

2. Verbitskij A. (2015) Teoriya i praktika kontekstnogo obrazovaniya: Rossiya i SShA [Theory and practice of contextual learning: Russia and the USA]. *Zhurnal Pedagogika i psihologiya obrazovaniya* [Pedagogy and Psychology of Education Journal]. S. 5–14. [in Russian]

3. Ermushova Ja. (2013) Pedagogicheskie usloviya formirovaniya professionalno-pedagogicheskoy kompetentnosti u budushhikh juristov v processe ih obuchenija v vuze [Pedagogical conditions for the formation of professional and pedagogical competence of future lawyers during their study at a higher education institution]. *Vestnik ChGPU im. I Ja. Yakovleva* [I. Yakovlev Chuvash State Pedagogical University Bulletin]. Vyp. 4 (80). Ch. 3. S. 50–55. [in Russian]

4. Kotykova O. Metodologichni pidkhody do rozroblennia systemy praktyko-orijentovanoi psykholoho-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh yurystiv [Methodological approaches to the development of a system of practice-oriented psychological and pedagogical training of future lawyers]. URL: <http://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/13140/1/%D0%A3%D0%94%D0%9A%2037.pdf> (related to: 20.01.2019). [in Ukrainian]

5. Levina M. (2001) Tehnologija professionalnogo pedagogicheskogo obrazovaniya [The technology of professional teacher education]. Moskva : Akademiya, 272 s. [in Russian]

6. Morozova A., Valeeva L., Sirazeeva A. (2015) Formy raboty pri podgotovke perevodchikov v sfere professionalnoj kommunikacii: kontekstnyj podhod (na osnove jekonomicheskogo kontenta) [Forms of work in the training of translators in the field of professional communication: a contextual approach (based on economic content)]. *Sovremennye problemy nauki i obrazovaniya* [Modern Problems of Science and Education]. № 1. Ch. 1. [in Russian]

7. Albegova D. (2015) Realizacija tehnologii kontekstnogo obuchenija v professionalnoj podgotovke studentov – budushhikh juristov [The implementation of technology of contextual learning in the vocational training of students – future lawyers]. *Vektor nauki Toljattinskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija «Pedagogika, psihologija»* [Vector of Science of Togliatti State University. Series: Pedagogy, Psychology]. S. 9–15. [in Russian]

8. Svidovska V. (2017) Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh yurystiv u protsesi dystantsiinoho navchannia [Formation of professional competence of future lawyers in the process of distance learning] : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04. Starobilsk, 460 s. [in Ukrainian]

9. Filippova E. (2012) Modelirovanie problemnyh situacij v podgotovke budushhikh juristov [Modelling of problem situations in the training of future lawyers]. *Ekonomika. Pravo. Menedzhment: sovremennye problemy i tendencii razvitija* [Economy. Law. Management: current problems and development trends] : materialy Mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoj konferencii. Krasnodar : NIC «A priori», S. 78–85. [in Russian]

10. Churbanova O. (2004) Pedagogicheskie usloviya proektirovaniya uchebnyh kompjuternyh kompleksov kontekstnogo obuchenija [Pedagogical conditions for the design of educational computer complexes of contextual learning] : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.01. Arhangelsk. 27 s. [in Russian]

11. Shmachilina-Cibenko S., Shilova I. (2015) Ispolzovanie tehnologii kontekstnogo obuchenija v vuze [The use of contextual learning technology in a higher educational establishment]. *Psihopedagogika v pravoohranitelnyh organah* [Psychopedagogics in Law Enforcement]. Vyp. № 4 (63). S. 83–86. [in Russian]